

Zwartsprietdikkopje

louter een kwestie van smaak?

05/08). Zowel in de eerste als in de tweede periode blijft Moerasrolklaver de belangrijkste nectarplant. Toch is het duidelijk dat in de tweede periode, zowel voor de mannetjes als voor de wijfjes, de andere nectarplanten relatief belangrijker worden. Speerdistel komt later in bloei dan Akkerdistel en vooral bij wijfjes valt het op dat ze in de tweede periode relatief meer voeden op Speerdistel dan op Akkerdistel. Ook de Wilde kaardebol wordt relatief belangrijker voor wijfjes in de tweede periode.

Op het aangrenzende veld werd Vogelwikke, in afwezigheid van Moerasrolklaver, veruit het meest bezocht, gevolgd door Akkerdistel. Of er verschuivingen optreden naar andere nectarplanten in de loop van de vliegtijd werd hier niet nagegaan.

Tot nu toe is het dus duidelijk dat de vlinders enerzijds een voorkeur hebben voor een bepaald smaakje en anderzijds zich aanpassen aan het aanbod van nectarplanten, ook wanneer dit verandert in de tijd. Dat ze zich aanpassen aan het aanbod blijkt ook uit een Duitse studie (Pfaff & Xylander, 1995).

Hoe kan nu het verschil in nectarplantvoorkeur tussen mannetjes en wijfjes verklaard worden? Waarom hebben wijfjes meer trek in Wilde kaardebol dan mannetjes en waarom drinken wijfjes meer?

Wijfjes: voorkeur voor Wilde kaardebol Wijfjes moeten investeren in de zich ontwikkelende eieren. Het is reeds bij vele vlindersoorten aangetoond dat zij daarom meer tijd besteden aan eten dan mannetjes (Renwick & Chew, 1994). Mannetjes van het Zwartsprietdikkopje daarentegen zoeken actief naar wijfjes om zoveel mogelijk te paren en vliegen dus vrij veel rond. Alleen als ze echt bijkomende energie nodig hebben, zullen ze pauzeren en zich voeden om terug op krachten te komen om zodoende hun zoektocht verder te kunnen zetten.

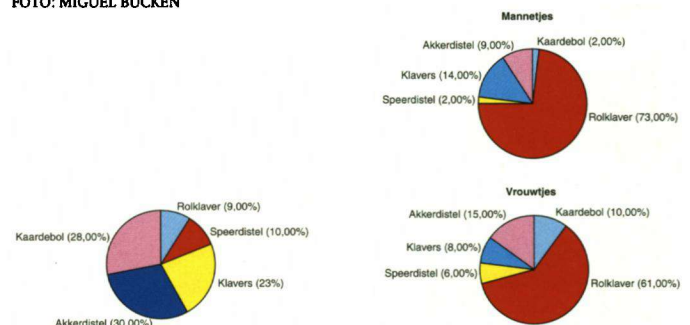
Maar waarom toch die bijkomende voorkeur van wijfjes voor Wilde kaardebol? Wilde kaardebol komt vooral voor in die stukken waar de dichtheid aan grassen het hoogst is. Het merendeel van deze grazige vegetatie bestond uit Gestreepte witbol. Waarschijnlijk is het zo dat wijfjes zich hier vaak ophouden om eieren te leggen in het gras. Dit vraagt echter ook energie en de dichtstbijzijnde plant om terug op krachten te komen is dan de Wilde kaardebol, of eventueel de Speerdistel. Beiden zijn soorten die door de wijfjes relatief meer bezocht werden dan door de mannetjes. Mannetjes komen ook wel in dit grazige stuk, maar zij hebben maar oog voor één ding: juist, wijfjes, eten kan later nog wel op de Moerasrolklaver!

Niet alleen een kwestie van smaak Het lijkt er dus op dat de voorkeur van de mannetjes van het Zwartsprietdikkopje

voor Moerasrolklaver een weerspiegeling is van een echte (zij het plaatselijke) voorkeur, ingegeven door het nectaraanbod en/of het grote aantal bloemhoofdjes per plant en dat de voorkeur van de wijfjes voor Wilde kaardebol vooral te wijten is aan de ligging nabij de waardplanten. Het voeden bij het Zwartsprietdikkopje is dus zeker niet alleen een kwestie van smaak, maar ook van plaats!

Zwartsprietdikkopje
FOTO: MIGUEL BUCKEN

Figuur 1.
Het aanbod (in %) van
nectarplanten in de biotuin.

Figuur 2.
Nectarkeuze van mannetjes en
vrouwtjes

Literatuur

Loertscher, M., Erhardt, A. and Zettel, J. 1995. Microdistribution of butterflies in a mosaic like habitat : the role of nectar sources. *Ecography*, 18 : 15-26.
Pfaff, S. & Xylander, W.E.R. 1995. Blumenstetigkeit bei Dickopffaltern (Lepidoptera : Hesperiidae). *Verhandlungen der Deutschen Zoologischen Gesellschaft - Kurzpublikationen*.
Renwick, J.A.A. & Chew, F.S. 1994. Oviposition behaviour in Lepidoptera. *Annu. Rev. Entomol.* 39 : 377-400.